

5.4 Kaht eelmist punkti arvesse võttes peaks ehk siiski seadma eesmärgiks võtta ühe liikmesriigi iga maksumaksja puhul järk-järgult kasutusele sama süsteem?

5.5 Juhul kui CCCTB projekt peab kaasa tooma enam läbi-paistvust, kas siis ei peaks ühtset maksubaasi usaldama riikidevahelisele asutusele?

5.6 CCCTB projekti tagajärjel peegelduvad maksubaasi arvestustes varjatud maksuerinevused CCBT kasuks otsustanud liikmesriikide maksumäärades? Kas ühise tulumaksubaasi süsteem ei too endaga kaasa suuremat erinevust maksumäärades (vähemalt nominaalmäärade puhul)? On oht, et maksukonkurents võib tugevneda seoses maksumäärade avaldamisega. Ühes komisjoni uuringus (2001) täheldati, et nominaalmäärade

erinevus oli peamiseks maksukonkurentsiga seonduvate moonutuste põhjuseks majanduses!

5.7 Juhul kui erinevused maksumäärades peaksid säilima (vastupidiselt äsjasele ühtlustumise trendile) või isegi suurenema CCCTB süsteemi kasuks otsustanud liikmesriikide vahel, kas siis ei tuleks kavandada maksu alammäära kehtestamist kõnealustes liikmesriikides? Kõnealune maksumäär võiks olla pisut madalam, kui näiteks uutes liikmesriikides kehtestatud maksumäär. Kõnealuste riikide olukord jääb muutumatuks väliskapitali impordi osas. Teised liikmesriigid võiksid kehtestada palju kõrgema maksumäära, ilma et nad peaksid kartma välismaise maksupoliitika liiga tugevat mõju oma majanduskapitalile.

Brüssel, 13. november 2007.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
president
Dimitris DIMITRIADIS

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee Arvamus teemal „Euroopa Liidu keskkonnaõigusaktide mõju tööstuse muutustele”

(2008/C 120/15)

16. veebruaril 2007 otsustas Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee vastavalt kodukorra artikli 29 lõikele 2 koostada arvamuse järgmises küsimuses:

„Euroopa Liidu keskkonnaõigusaktide mõju tööstuse muutustele”

Asjaomase töö ettevalmistamise eest vastutava tööstuse muutuste nõuandekomisjoni arvamus võeti vastu 13. novembril 2007. Raportöör oli Antonello PEZZINI ja kaasraportöör Maciej NOWICKI.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis täiskogu 440. istungjärgul 12.–13. detsembril 2007 (12. detsembri istungil) vastu järgmise arvamuse. Poolt hääletas 137, vastu hääletas 1, erapooletuks jäi 1.

1. Järeldused ja soovitused

1.1 Keskkonnapoliitika on praegu üks kõige olulisemaid sotsiaalseid väljakutseid, millega ametiasutused ja majandusotustuste tegijad silmitsi seisavad. Asjaoluga, et globaalsel tasandil võtab keskkonnaprobleemidele reageerimine aega, ei saa enam vabandada vajalike õiguslike ja käitumuslike muutuste edasilükkamist ELi peamise eemärgi — säästva arengu — saavutamiseks.

1.2 Euroopa tööstusel on suur potentsiaal areneda säästvaks majanduseks, aga selle õnnestumine sõltub üha enam suutlikkusest panustada uuenduslikkusesse tööstuse muutuste alal. Muutus on vajalik turgude avamise, globaliseerumise ja tehnoloogiliste ning käitumuslike muutuste tulemusena; need on kiirenenud seoses suurenenud teadlikkusega keskkonna ja loodusressursside kaitsmise vajalikkusest.

1.3 Komitee leiab, et kõik majandus- ja sotsiaalelus osalejad, kas avalikus või erasektoris, poliitikud ja ametiasutused, peavad olema täiesti teadlikud, et tegemist on uue tööstusrevolutsiooniga, mis asetab elukvaliteedi ja keskkonna arengus kesksel kohale ja nõuab uut, integreeritud lähenemisviisi loodusvarade planeerimisel, tootmisel, tarbimisel, kaitsmisel ja majandamisel.

1.4 Komitee hinnangul tuleb kaitsev ja reaktiivne lähenemine kiiresti asendada otsustava ja proaktiivse käitumisega ja valmistada tulevikuks, luues ELi ja liikmesriikide tasandil selge ja stabiilse positiivsete meetmete raamistiku jätkusuutlikul alusel, eesmärgiga kiirendada

— puhaste toote- ja töötlemistehnoloogiate väljaarendamist ja kasutamist;

- tõelise ettevõtlusvaimu edendamist, mis on avatud keskkonnasõbralikule tootmisele;
- tehniliselt pädevate töötajate koolitamist.

1.5 Komitee arvates on oluline, et uus proaktiivne lähene-mine põhineks pigem ennetusel kui parandusmeetmetel ja kõigile asjaosalistele kehtivatel ühtsetel menetlustel Euroopa keskkonnaseadustiku raames, mis on kasulik nii seadusandjale, ettevõtjatele kui ka tarbijatele.

1.6 Komitee on veendunud, et tehnoloogiline areng ja uuendustegevus peavad eelkõige olema ettevõtjate ja ametivõimude vastutusalas: siiski peavad Euroopa, riiklik ja kohalik poliitika ning avaliku ja erasektori partnerlus nii ettevõtjaid kui ka valit-susasutusi stimuleerima, julgustama ja toetama. See lihtsustab ja vabastab ressursse, mis on olulised, et kõnealustele väljakutsetele vastata.

1.7 Komitee arvates on oluline, et uued tööstuspoliitilised jätkusuutlikud algatused oleksid ELi tasandil integreeritud struk-tuurifondidesse, Euroopa Liidu uuendus-, teadustegevuse ja koolitusprogrammidesse ning asjakohastesse rahastamisvahendi-tesse.

1.8 Komitee tuletab komisjonile ja liikmesriikidele meelde, et on vaja kiirendada konkreetsete lihtsustamismeetmete vastuvõt-mist, eesmärgiga kõrvaldada mittevajalik koormus ja vähendada kulude suurenemist, mis on seotud kehtivatest keskkonnaalastest õigusaktidest tuleneva bürokraatliku ja tehnilise koormaga.

1.8.1 Lisaks võimalikult selge, kasutajasõbraliku ja väheku-luka keskkonnapoliitika tagamisele, eelkõige väikestele ja kesk-mise suurusega ettevõtetele, on vaja tihedat koordineerimist ja erinevatel tasanditel mitmete poliitikate ja vahendite edendamist. „Väiksemamahulisem, aga parem õigusloome” peab kajastuma konsolideeritud ja ühtsetes õigustekstides, mis annavad tööstuse muutustega kohandumiseks õiguskindluse ning läbipaistvuse, keskenduvad eesmärgile loodusressursse ning keskkonda pare-mini kaitsta ja maailmaturgudel rakendada jätkusuutlikke, konkurentsivõimelisi tehnoloogilisi uuendusi. VKEd peavad suutma kanda meetmete täitmise kulud, ilma et see mõjutaks nende konkurentsieelseid.

1.9 Komitee soovib rõhutada, et on oluline kiiresti vastu võtta ELi integreeritud pikaajaline strateegia, et tagada avaliku ja erasektori otsusetegijatele kindlus, mis võimaldaks neil toime tulla kõrgete keskkonnakaitse standardite järgimiseks vajalikke tehnoloogiliste ja organisatsiooniliste muudatustega.

1.10 Stabiilsuse ja kasvu pakti tuleks ehk muuta, et paremini integreerida Lissaboni ja Göteborgi strateegia eesmärgid kesk-konnasäästmise eesmärkidega, et selgelt ja läbipaistvalt ning konkurentsi moonutamata julgustada vajalikke pikaajalisi riiklikke investeeringuid, jättes need välja määratlusest „riigi-eelarve puudujääk”.

1.11 Liikmesriikide Lissaboni protsessi aastaaruanded peaksid sisaldama üksikasju iga-aastaste keskkonnaalaste investeeringu-kavade kohta ning nende seadusandliku ja finantstegevuse

järeldamise tulemusi. Olemasolevad andmed peaksid pare-mini täpsustama keskkonnanägemise, mis peaks moodustama iga-aastasele kevadisele Euroopa Ülemkogule, Euroopa Parlamendile, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ja Regioonide Komiteele esitatava komisjoni koondaruande lahutamatu osa.

1.12 Komitee arvates on oluline, et riiklik poliitika tooks välja erinevate majanduslike vahendite ja maksustimulite posi-tiivse mõju keskkonnale. Eriti kehtib see maksustamise kohta, mille puhul loodetakse leida lahendused ELi tasandil ⁽¹⁾ ja mis mõjutab järgmisi valdkondi:

- tootmine ja tööhõive;
- loodusvarade kasutamine;
- keskkonnasaaste tasemed;
- keskkonnakaitse kõrge taseme valik;
- keskkonnaalased uuendused töötlemis-, toote- ja organisat-sioonilistes tehnoloogiates.

1.13 On vaja kiiremini määratleda mõõdetavad ja ühised eesmärgid, et toimida vastavalt kevadisel Euroopa Ülemkogul ja sellele järgnenud keskkonnanõukogul vastu võetud ambitsiooni-katele otsustele.

1.14 Komitee rõhutab taas olulist rolli, mida sotsiaalpartnerid ja organiseeritud kodanikuühiskonna esindajad peavad sektorite-vaheliselt ja sektorisiseselt eri tasanditel, alates Euroopa tasandist, etendama, et tegeleda konkurentsivõime, energia ja keskkonna-küsimustega: neil valdkondadel on oluline mõju paljudele töös-tustele, sest need nõuavad olulisi struktuurilisi muudatusi, eelkõige tootmissektoris, ja vajavad tihedalt koordineeritud ja integreeritud lähenemisviisi, millega kaasnevad pidevad jõupin-gutused bürokraatia lihtsustamiseks ja vähendamiseks.

1.15 Komitee usub, et keskkonnaprobleemide, loodusvarade säästva kasutamise ja uute keskkonnasõbralike turuvõimaluste ning uute ja paremate keskkonnateadlike töökohtade loomisega peab kaasnema ettevõtlus- ja töötajasõbralik keskkond, mis toetab töötajate uuendussuutlikkust; samuti peavad kaasnema majanduslikud, sotsiaalsed ja kultuurialased jõupingutused ning koolitusvõimalused, mis on pidevalt vajalikud turul konkurentsi-võimeline püsimiseks.

1.16 Nagu komitee, komisjon, nõukogu ja Euroopa Parla-ment on mitmel korral rõhutanud, on oluline vähendada ettevõ-tetel lasuvat halduskoormust ja bürokraatlikke kohustusi, et vabastada nende majanduslikud ja sotsiaalsed jõud, suunates need töökeskkonna ja tootmis- ning organisatsiooniliste struk-tuuride jätkusuutlikule ajakohastamisele.

⁽¹⁾ „Eurovignette” süsteem — direktiiv 2006/38/EÜ, millega muudetakse direktiivi 1999/62/EÜ raskete kaubaveokite maksustamise kohta teata-vate infrastruktuuride kasutamise eest.

1.17 On vaja arendada integreeritud, proaktiivset ettevõtluspoliitikat, mis ühendaks endas kohustuse kaitsta keskkonda ja tugevdada konkurentsivõimet ning säilitada elu- ja töö kvaliteet, parandades tööhõive määra ja tööjõu taset teadmiste ning oskuste osas: teadus- ja arendustegevuse, uuendustegevuse, konkurentsivõime ja LIFE+ programme tuleb täiustada, parandades nende kättesaadavust ja ühilduvust struktuurifondide ja piirkondliku ühtekuuluvuse vahenditega.

1.18 ELi jõupingutused infoühiskonna arendamiseks peavad püüdma integreerida keskkonnaküsimused haridus- ja koolitusprogrammidesse, alustades algkoolist ning, lõpetades kutse-, juhtimis- ja teadusalase koolitusega.

1.19 Sotsiaalseid, majanduslikke ja keskkonna teemasid tuleb käsitleda ühtselt, pöörates tähelepanu nende mõjule riigisisel ja rahvusvahelisel tasandil, et ettevõtted saaksid maailmaturul võrdväärtsetes tingimustes konkureerida ja et säästva arengu elluviimisel arvestataks suurenenud sõltuvusega riikide ning eri mandrite peamiste majanduspiirkondade vahel.

1.20 Euroopa peab suutma kõneleda ühehäälselt kahe- ja mitmepoolset tasandil, tagamaks, et Maailma Kaubandusorganisatsiooni raames ja kahepoolisel tasandil sõlmitud kokkulepetes sisalduks mitte ainult sotsiaalne, vaid ka tugev keskkonnakaitse mõõde.

2. Sissejuhatus

2.1 Brüsselis 8.–9. märtsil 2007 toimunud Euroopa Ülemkogul keskenduti eelkõige keskkonna ja kliimamuutuse teemadele ning seati konkreetsed eesmärgid.

2.1.1 Välja kuulutatud eesmärk on vähendada CO₂ heitkoguseid 2020. aastaks 20–30 % võrra ja 2050. aastaks 60–80 % võrra 1990. aastate tasemega võrreldes.

2.2 Komisjoni 2007. aasta majanduskasvu ja tööhõivet käsitleva Lissaboni strateegia vahearuanne keskendus kliimamuutusele, ökoinnovatsioonile, energiatõhususele, taastuvatele energiaallikatele ja energiaturgudele.

2.2.1 Aruandes rõhutati, et tõsine tegevus neis valdkondades peaks kaasa tooma tõhusad lahendused keskkonnaprobleemidele, loodusressursside jätkusuutlikuks kasutamiseks ja uute turuvõimaluste ning töökohtade loomiseks.

2.3 20. veebruaril 2007 toimunud keskkonnanõukogul toodi esile, et ELi uuendatud säästva arengu strateegia ning majanduskasvu ja tööhõive Lissaboni strateegia täiendavad teineteist ja et Lissaboni strateegia aitab oluliselt kaasa peaesmärgi — säästva arengu saavutamisele. Keskkonnanõukogul rõhutati järjekordselt keskkonnakaitse tugevdamise olulisust ning vajadust käsitada seda ühena säästva arengu kolmest sambast ja integreerida keskkonnaküsimused kõikidesse poliitikameetmetesse.

2.4 Hästi kavandatud keskkonnapoliitika, mis võtab nõuete kohaselt arvesse vajadust üleminekuperioodide järele ja järgib parema õigusloome ning lihtsustatud õigusaktide ja bürokraatia põhimõtteid, saab anda positiivse panuse konkurentsivõimesse, majanduskasvu ja tööhõivesse, edendades aktiivselt ökoinnovatsiooni ja ressursitõhusust. Tuleb vältida liiga innukat õiguslikku reglementeerimist, mis viiks kehtivate õigusaktide pidevale muutmisele.

2.5 Nõukogu on palunud komisjonil lähitulevikus esitada roheline raamat keskkonnajuhtimise turuinstrumentide kohta. Roheline raamat peab välja pakkuma uued kulutõhusad keskkonnapoliitika meetmed, mida liikmesriikides kasutatakse koos kehtivate õigusaktide ja rahaliste stiimulitega. Kõnealused meetmed peaksid ära hoidma konkurentsimoonutused, aga need peaksid samuti aitama kaasa keskkonnaalasele tõhususele igas tootmisektoris, tagades selle, et kohalikke lahendusi rakendatakse kohalikele probleemidele.

2.5.1 Nagu komitee on rõhutanud: „Selleks et säästva arengu strateegiast saaks siiski tuleneda tõeline impulss, tuleb see konkreetset mõõdetavate eesmärkide ja sihtide ning täpse analüüsi alusel ellu viia“. Nõukogu dokument Euroopa Liidu säästva arengu strateegia kohta sisaldab küll tervet rida eesmärgi ja meetmeid, kuid neid ei seostata andmete ja arengute kvantitatiivse analüüsi ega küsimuste ja probleemide kvalitatiivse analüüsiga (?).

2.6 Seetõttu on oluline, et tööstuse muutuste nõuandekomisjon (CCMI) arutaks sellist ulatuslikku teemat nagu ELi keskkonnaõigusaktide mõju tööstuse muutustele, võttes arvesse komitee ja CCMI kogemusi, mis on omandatud mitmete arvamuste koostamisel kõnealusel teemal.

2.7 Konkurentsivõime nõukogu rõhutas 4. detsembril 2006 toimunud koosolekul vajadust ambitsioonika lähenemise järele, et edendada ökoinnovatsiooni (eelkõige tööstuses), konkurentsivõimet ning teadus- ja arendustegevust, kasutades maksimaalselt ära juhtivate turgude potentsiaali järgmistes valdkondades:

- ohutud, säästlikud, vähese süsinikuheitega tehnoloogiad;
- keskkonnahoidlik tootearendus (ökodisain);
- taastuvad energiaallikad;
- energiatõhusus ja loodusvarade säästmine;
- veevarustusteenused.

Nimekirja tuleks lisada ka toorainete tõhus kasutamine (?).

2.7.1 Eesmärk on viia Euroopa ökoinnovatsiooni esiliinile ja teha Euroopast maailmas kõige energiatõhusam piirkond.

(?) Ettevalmistav arvamus NAT/348 — ELT C 168, 20.7.2008 — raportöör: Lutz Ribbe.

(?) EMSK arvamus teemal „Jätkusuutlik areng tööstuse muutuste liikumapaneva jõuna“, CCMI/029 — ELT C 318, 23.12.2006.

2.8 Viimastel aastatel on CCMI põhjalikult arutanud tegevusmeetmete mõju nõudluse juhtimise küsimuses, eelkõige kahes komitee 25. septembril 2003 ja 14. septembril 2006 vastu võetud arvamuses ⁽⁴⁾: „Tööstuse muutused: praegune olukord ja väljavaated — üldine lähenemine” ja „Jätkusuutlik areng tööstuse muutuste liikumapaneva jõuna”. Kõnealuste arvamuste peamiseks eesmärkideks oli analüüsida „arengut, mis rahuldab praegused vajadused, seadmata ohtu tulevaste põlvkondade võimalusi oma vajaduste rahuldamiseks” ⁽⁵⁾.

2.9 Käesoleva omaalgatusliku arvamusega seatakse aga eesmärgiks uurida teemat põhjalikumalt säästvate tootmismeetodite pakkumise aspektist ja analüüsida ELi keskkonnavalaseid eeskirju, mis avaldavad suurt mõju tootmis- ja turustustegevusele ning mõjutavad üha rohkem tooteid, töötlemisprotsesse ja teenuseid.

2.10 Niipea, kui on antud hinnang integreeritud tootepoliitika (IPP) toimemõjule, saab sellest oluline element ELi säästva arengu strateegias. Kõik tooted avaldavad keskkonnale mõju, kas siis tootmisfaasis, nende kasutamisel või kasutusest kõrvaldamisel. Sama kehtib teenuste kohta. Lisaks üritab EL edendada ettevõtjate ja kodanikuühiskonna osalejate kaasamist keskkonnavalitsesse selliste meetmete kaudu nagu ökomärgis, ELi keskkonnajuhtimis- ja auditeerimissüsteem või vabatahtlikud kokkulepped.

2.11 Tõhusaks keskkonnavalitsuseks on vaja täpselt hinnata otsuste ja inimtegevuse mõju keskkonnale. Mõju keskkonnale saab uurida kas eelnevalt, kasutades riiklike ja eraprojektide keskkonnamõju hindamise süsteemi, või siis tagantjärele, kasutades keskkonnavalitsuse kontrolli liikmesriikides, kaasates kõik sidusrühmad.

2.11.1 Sama oluline on pöörata tähelepanu säästvale tööstuspoliitikale ja säästvale tarbimisele.

2.12 Lisaks on nüüd võimalik kohaldada sanktsioone kahju tekitamisel looduskaitsealadele, vesikeskkonnale ja pinnase saastamise korral. Põhimõte „saastaja maksab” hakkas reaalselt toimima 2004. aastal vastu võetud keskkonnavastutuse direktiiviga, mille alusel saab nõuda tehtud keskkonnavastutuse rahalist hüvitamist neilt, kes selle on põhjendanud. Peale selle on Euroopa eeskirjadega kaetud jäätmeäitlus, pakendamine, müra-, vee- ja õhusaaste, kliimamuutused, looduslikud ja tehnoloogilised ohud ning ohtlike ainete seotud õnnetused ⁽⁶⁾.

2.13 Keskkonnanõuete süsteemne arvestamine tootekujunduses ⁽⁷⁾, eesmärgiga vähendada toodete negatiivset mõju

⁽⁴⁾ CCMI/002 ja CCMI/029 — ELT C 318, 23.12.2006.

⁽⁵⁾ CCMI/029 — ELT C 318, 23.12.2006, punkt B.

⁽⁶⁾ Nõukogu direktiiv 96/82/EÜ, 9.12.1996, ohtlike ainete seotud suurõnnetuste ohu ohjeldamise kohta (Seveso II direktiiv).

⁽⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/32/EÜ, 6. juuli 2005, mis käsitleb raamistiku kehtestamist energiat tarbivate toodete ökodisaini nõuete sätestamiseks ja millega muudetakse nõukogu direktiivi 92/42/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 96/57/EÜ ja 2000/55/EÜ.

keskkonnale kogu toote elutsükli jooksul, on kaugeleulatuv eesmärk üha enam globaliseeruva turul. Selle kohta on olemas konkreetsed Euroopa õigusaktid ja kõnealune eesmärk on hõlmatud prioriteetidega ühenduse kuuendas keskkonnavalase tegevusprogrammis (2002–2012), millega nähakse ette seitsme temaatilise strateegia ⁽⁸⁾ väljatöötamine ja rakendamine, mille kohta EMSK on juba oma seisukohti väljendanud ja mis puudutavad, nii üldiselt kui konkreetselt, tootmis- ning turustussüsteemi.

2.14 CCMI toetab täielikult eesmärki järgida toodete algses kavandamisjärgus ning tootmis- ja turustamisprotsessides keskkonnavalaseid nõudmisi: kõnealune eesmärk peaks moodustama lahutamatu osa Lissaboni strateegiast, et muuta muutuv Euroopa tööstus taas konkurentsivõimeliseks, ja seda mitte ainult jätkusuutliku ja ühtse arengu seisukohalt, vaid ka ettevõtete, eriti väikeste ettevõtete, tehnilise ja halduskoormuse lihtsustamiseks ja kergendamiseks.

2.15 Ühtne meetmete raamistik, mis integreerib keskkonnavalitsuse nõuded kõikide energiat tarbivate toodete kujundamisse, arendamisse ja kasutusest kõrvaldamisse, katab üle 70 % praegu vabalt ühtsel turul liikuvatest toodetest ⁽⁹⁾. Raamistik ei piirdu energiatõhususega, vaid katab kõiki keskkonnamõju aspekte (tahked jäätmed, gaasi heitkogused, mürareostus, elektromagnetkiirgus jne).

2.16 Siiski mõjutab tootmis- ja turustamissüsteemi terve rida keskkonnamõju eeskirju, mis muudavad põhjalikult ELis toodete tootmise meetodeid ja teenuste osutamist. Kõnealune õigusaktide korpus peab olema läbipaistev, lihtsustatud ja konsolideeritud. Ühenduse keskkonnapoliitikas on kõigi teiste poliitikate raames vastu võetud meetmetele läbiv mõju: need meetmed hõlmavad tehnilist standardimist, kemikaalide reguleerimist (määrus REACH), tööhõivepoliitikat või meetmed, mis puudutavad ühtset turgu ja kaupade ning teenuste vahetamist.

2.17 Poliitika rakendamisel peab arvestama kaasmõjudega, mis sageli vähendavad põhieesmärkide ulatust ⁽¹⁰⁾ ja millega kaasnevad tõsised ja soovimatud tagajärjed majandusele, välja arvatud juhul, kui integreeritud raamistiku üha osana tehakse põhjalik hindamine ⁽¹¹⁾.

⁽⁸⁾ Temaatilised strateegiad on järgmised:

- õhusaaste;
- merekeskkond;
- loodusvarade säästev kasutamine;
- jäätmetekke vältimine ja jäätmete ringlussevõtt;
- pinnase kaitse;
- pestitsiidide kasutamine;
- linnakeskkond.

⁽⁹⁾ Direktiiv 2005/32/EÜ.

⁽¹⁰⁾ TEN/274, raportöör: Edgardo Maria Iozia, ja TEN/287, raportöör: Josef Zboril.

⁽¹¹⁾ TEN/287 „Biokütuste arendamise aruanne”, raportöör: Edgardo Maria Iozia.

3. Ühenduse keskkonnametmete kehtiv raamistik

3.1 Keskkonnapoliitika on praegu üks kõige olulisemaid sotsiaalseid väljakutseid, millega ametivõimud ja majandusotustuste tegijad silmitsi seisavad. Asjaoluga, et globaalsel tasandil võtab keskkonnaprobleemidele reageerimine aega, ei saa enam vabandada vajalike õiguslike ja käitumuslike muutuste edasilükkamist ELi peamise eemärgi — säästva arengu — täitmise saavutamiseks.

3.2 Komitee arvates ⁽¹²⁾ peab säästev areng kaasa tooma õitsvama ja õiglasema Euroopa ühiskonna, mis tagab puhtama, ohutuma, tervema keskkonna ja nii meile kui meie lastele ja lastelastele parema elu- ja töö kvaliteedi. See tähendab aga vajadust ühenduse poliitikameetmete ja vahendite suurema ühtsuse järele, et tagada proaktiivne, mitte aga bürokraatlik lähenemine, mis austab tööstuse muutuste majanduslikku ja sotsiaalset mõõdet ja tugevdab ettevõtete võimet välisturgudel optimaalsetes konkurentsitingimustes tegutseda.

3.3 Teaduse ja tehnoloogia areng on oluline, et ühitada majanduskasv ning sotsiaalne ja keskkonnavalne jätkusuutlikkus, nagu rõhutas komitee: „Teaduse ja tehnika tippsaavutused ja nende rakendamine konkurentsivõimelise majanduse hüvanguks on otsustavad eeldused selleks, et kindlustada meie tulevik näiteks energia- ja kliimaprobleemide valdkonnas, säilitada ja parandada meie praegust positsiooni globaalses keskkonnas ning kaitsta ja arendada Euroopa sotsiaalmudelit” ⁽¹³⁾.

3.4 Euroopa Ühenduse teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse seitsmendas raamprogrammis (2007–2013) antakse keskkonnale ilmselge prioriteet. Sellega seoses on komitee tõstnud esile, et „tänapäevaste ja tulevaste põlvkondade elukvaliteedi ja elamise eelduste seisukohalt on keskkonnakaitsel fundamentaalne tähendus. Sellega seotud probleemide — olgu nende põhjused antropogeensed või looduslikud — äratundmine ja lahendamine on eriti ambitsioonikas ja ilmselt elutähtis eesmärk. See ülesanne on tihedalt seotud erinevate teadusuuringute ja poliitikavaldkondade küsimustega: majandus-, energia-, tervishoiu- ja põllumajanduspoliitika, kaasa arvatud järelevalve ja ülemaailmsete aspektide tõttu rahvusvahelised kokkulepped” ⁽¹⁴⁾.

3.4.1 Euroopa tehnoloogiaplatformid ⁽¹⁵⁾ on oluline vahend Euroopa uuenduspotentsiaali vabastamiseks, nagu näiteks juhtivatele turgudele suunatud keskkonnatehnoloogiate tegevuskava.

3.4.2 Tööstussektoril on endiselt oluline roll Euroopa majandustegevuses, tingimisel, et selle arendamisel peetakse pidevalt

⁽¹²⁾ ELT C 117, 30.4.2004, arvamus säästva arengu strateegia kohta.

⁽¹³⁾ ELT C 325, 30.12.2006, „Euroopa potentsiaali rakendamine ja suurendamine teadus-, arendus- ja uuendustegevuses”, raportöör: Gerd Wolf (ettevalmistav arvamus).

⁽¹⁴⁾ ELT C 185, 8.8.2006, arvamus seitsmenda raamprogrammi (2007–2013) eriprogrammide teemal, raportöör: Gerd Wolf ja Antonello Pezzini.

⁽¹⁵⁾ Euroopa tehnoloogiaplatformid (ETP) on mitteametlikud eraorganisatsioonid, mis koondavad kõik sidusrühmad ühise tehnoloogiate arendamise visiooni ja lähenemise ümber, kas konkreetse sektoris või teatud valdkondades, keskendudes sellistele strateegilistele küsimustele, milles ELi edasine majanduskasv, konkurentsivõime ja säästev areng sõltuvad olulisest tehnoloogilisest arengust. 2007. aasta alguses oli 31 Euroopa tehnoloogiaplatformi — *Third Status Report on European Technology Platforms — At the Launch of FP7*, Euroopa Komisjon, märts 2007.

silmas uusi parameetreid elukvaliteedi ja keskkonna kaitseks ning ressursside korrektset haldamist, mis hõlmavad

- uusi ärimudeleid;
- kõrge lisandväärtusega tooteid ja teenuseid;
- arenenud tööstustehnoloogiat, milles kasutatakse uuenduslikke ökotehnoloogiasid;
- uusi tootmis- ja teadustehnoloogiaid, selleks et panna paika keskkonna- ja tehnoloogiastandardid;
- teadus- ja arendustegevuse mudelite ja koolitusinfrastruktuuri kaasajastamist, viies neisse sisse uued keskkonnanäitajad;
- roheline hanke arendamist;
- tegevuskavas ⁽¹⁶⁾ ette nähtud keskkonnatehnoloogiate uued rahastamisviisid;
- teadusuuringute ja tehniliste standardite parem rakendamine.

3.5 **2007–2013 aastate ühtekuuluvuspoliitika vahendite** prioriteetsed eesmärgid seavad olulisele kohale säästva arengu, selleks et edendada sünergiaid sotsiaalse ja keskkonnamõõtme vahel. Koguelarve on 308 miljardit eurot: „Säästva arengu edendamiseks tuleb programmide ja projektide ettevalmistamisel arvestada keskkonnakaitsel” ⁽¹⁷⁾.

3.5.1 Euroopa Regionaalarengu Fond (ERF) toetab piirkondliku arengu, majanduslike muutuste, konkurentsivõime tõstmise ja piirkondliku koosöö programme kogu Euroopas. Fondi rahastamise põhimõtete hulgas on keskkonnakaitsel, teadusuuringud ja ohtude vältimine kõnealuses olulisel valdkonnas, eelkõige arengus mahajäänud piirkondades.

3.5.2 Ühtekuuluvusfond aitab edendada sekkumismeetmeid sellistes valdkondades nagu keskkond ja üleeuroopalised transpordivõrgud. Ühtekuuluvusfondist saavad abi liikmesriigid, kelle rahvamajanduse kogutulu on väiksem kui 90 % ühenduse keskmisest ⁽¹⁸⁾, ehkki võrreldes maanteetranspordiga kannatab raudteefrastruktuur vahendite vähesuse all, ja sellel on murettekitavad tagajärjed keskkonnale ja elukvaliteedile.

3.5.3 Ühtekuuluvuskulutused plaanitakse keskendada ühist huvi pakkuvatele teemadele, mille hulgas on teadusuuringud ja tehnoloogiline areng, uuendustegevus ja ettevõtetus, infoühiskond, transport, energia, sh taastuvad energiaallikad, keskkonnakaitsel ja teemad, mis on seotud inimressursside ja tööturupoliitikaga.

⁽¹⁶⁾ KOM(2004) 38 lõplik, „Säästva arengu tehnoloogiate soodustamine: keskkonnatehnoloogiate ELi tegevuskava”.

⁽¹⁷⁾ Otsus 2006/702/EÜ: nõukogu 6. oktoobri 2006. aasta otsus ühenduse ühtekuuluvuspoliitika strateegiliste suuniste kohta.

⁽¹⁸⁾ Nõukogu 11. juuli 2006 määruse (EÜ) nr 1084/2006 artikkel 2 ja järgmised artiklid, millega asutatakse ühtekuuluvusfondi, millega tunnustatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1164/94.

3.5.4 Lisaks toob komitee esile, et „struktuuri- ja ühtekuuluvusfondidega on Lissaboni strateegia viidud ellu juba aegsasti enne õiget aega ja kõigis aspektides: majanduskasv, ühtekuuluvus, tööhõive, töö kvaliteet ja keskkonnavalane säästlikkus. Neil on olnud roll Euroopa sotsiaalmudeli kinnitamisest” (19).

3.5.5 Konkurentsivõime ja uuendustegevuse 2007.–2013. aasta raamprogramm, mille komitee heaks kiitis (20), hõlmab ka **Euroopa aruka energia programmi**, mille eesmärk on edendada säästvat arengut energia valdkonnas ja parandada energiatõhusust ja tarnekindlust ning edendada taastuvaid energiaallikaid. Rahastamisvahend LIFE+, ehkki alarahastatud (21), seab eesmärgiks aidata kaasa uuenduslike lähenemisviiside ja vahendite väljatöötamisele ja tutvustamisele, teadmistebaasi tugevdamisele, järelevalvele ja hindamisele, võimete arendamisele, heade tavade vahetamisele, keskkonnavalase juhtimise parandamisele, teabe levitamisele ja teadlikkuse tõstmisele keskkonnavalastes küsimustes.

3.5.6 Nagu komitee on oma varasemates arvamustes märkinud, väärivad mainimist ka Euroopa Investeerimisprogrammi (EIP) individuaalsed laenuvad keskkonnakaitsealastele projektidele. Need laenuvad, mis ulatusid ELis 2005. aastal 10,9 miljardi euron, moodustasid ühe kolmandiku kogu individuaalsest rahastamisest.

3.5.7 Nagu komitee on rõhutanud: „Praeguses ülemaailmses konkurentsile avatud keskkonnas tuleb sotsiaalselt vastutustundlikku kohalikku ja piirkondlikku arengut edendada juhtimisstrateegia raames tagada jätkusuutlik majandusareng ning kõrged sotsiaalsed standardid”, selleks et võimaldada „tootmise ja tarbimise arengu suur keskkonnavalane ja sotsiaalne jätkusuutlikkus” (22).

3.5.8 Kuna 40 % süsinikdioksiidi heitkogustest tuleb linnadest, usub komitee, et linnaplaneerimispoliitika peab olema prioriteet „ka linnasisesele õhukvaliteedile kehtestatud Euroopa Liidu sihtväärtuste ja eeskirjade järgimiseks” (23)

3.6 Lisaks tuleb märkida, et kehtivates eeskirjades **riigiabi kohta keskkonnaga seotud valdkondades**, mida komitee on käsitlenud ühes oma arvamuses (24), eristatakse kolme liiki abi:

— tegevusabi, mis on seotud jäätmekäitluse ja energia kokkuhoiuga;

(19) ELT C 93, 27.4.2007, raportöör: Olivier Derruine.

(20) ELT C 65 17.3.2006, raportöörid: Bernhard Welschke ja Lucia Fusco.

(21) ELT C 255, 14.10.2005, raportöör: Lutz Ribbe.

(22) ELT C 318, 23.12.2006, arvamus teemal „Tööstuse muutuste territoriaalne juhtimine: sotsiaalpartnerite roll ning konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogrammi panus”, raportöörid: Antonello Pezzini ja Enrico Gibellieri.

(23) ELT C 168, 20.7.2007, arvamus teemal „Transport linna- ja suurlinna- piirkondades”, raportöör: Lutz Ribbe.

(24) ELT C 318, 23.12.2006 arvamus teemal „Riigiabi tegevuskava — vähem ja paremini suunatud riigiabi: riigiabi reformi kava 2005–2009”, raportöör: Antonello Pezzini, eelkõige punkt 3.10: „Ühenduse keskkonnakaitseks antava riigiabi raamistik kehtib kuni aastani 2007. Ka siin on tähtis püüelda Lissaboni eesmärkide poole, aidates kaasa CO₂ heitkogustega kauplemise skeemi (riiklikud saastekvootide eraldamise kavad) rakendamisele Kyoto protokoll eesmärkide raames.”

— väikeste ja keskmise suurusega ettevõtetele (VKEd) suunatud abi ja nõu keskkonnaküsimustes (25);

— abi investeringuteks keskkonnaeesmärkide saavutamiseks, saaste ja saasteainete vähendamiseks või kõrvaldamiseks, tootmismeetodite kohandamiseks keskkonna kaitsmise eesmärgil.

Need eeskirjad tuleb 2007. aasta lõpuks uuesti läbi vaadata.

3.7 Komitee usub, et kohene tegevus on vajalik, et

— parandada ja tugevdada heitkogustega kauplemise süsteemi (26);

— arendada süsinikdioksiidi sidumist ja ladustamist;

— vähendada transpordist tingitud heiteid;

— keskenduda jätkusuutlikule majanduskasvule;

— uurida võimalusi energiatõhususe kasvuks tarbijate parema teavitamise ja hoonete energiakasutuse suuniste rakendamise ning tulevase Euroopa energiatarbivate õiguste harta kaudu (27).

3.7.1 Kütusesäästlikkuse suurendamise kasutegur on siiani olnud praktiliselt null, eelkõige seetõttu, et kasvanud on sõitjate arv ja kaubavedude maht, mis on kaasa toonud kasvuhooonegaaside suurenemise (vt rahvusvaheline kliimamuutuste partnerluse andmebaas — Euroopa Keskkonnaagentuur) (28). Kohalikul tasandil esineb jätkuvalt tõsiseid probleeme, eelkõige liiklusummikuid, mürareostust ja tahkete osakeste heitkoguseid, ehkki edusammud filtreerimistehnoloogias võiksid tulevikus häid tulemusi anda (29).

3.8 **Regulatiivsel ja õigusloome tasandil**, sh keskkonna seisukohast, ei ole vastavalt veebruaris 2007 esitatud siseturu tulemustabelile õigusaktide rakendamine veel rahuldav. Tabel näitab, et kõige rohkem esineb siseturu eeskirjade rikkumisi just nimelt keskkonnavaldkonnas. Need moodustavad praegu rohkem kui 18 % kõigist rikkumisjuhtudest. Kui siia liita rikkumised energeetika- ja transpordisektoris, teeb see kokku ühe kolmandiku kõigist rikkumistest (30).

(25) KOM (2007) 379 lõplik, 8.10.2007, eelkõige punktid 5.2; 5.3; 5.4 ja 5.5.

(26) EÜT C 221, 17.9.2003, arvamus teemal „Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega luuakse ühenduses kasvuhooonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem ja millega muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ”, KOM(2001) 581 lõplik — 2001/0245 (COD), EÜT C 221, 17.9.2002, lk 27–30.

(27) KOM (2007) 386 lõplik, mille kohta komitee transpordi, energeetika, infrastruktuuri ja infoühiskonna sektsioon koostab praegu arvamust.

(28) ELT C 80, 30.3.2004, arvamus teemal „Projektimehhanismid — Kyoto (II)”. Raportöör: An Le Nouail Marliere.

(29) ELT C 318, 23.12.2006, komitee arvamus teemal „Linnakeskkonda käsitleva temaatilise strateegia”, raportöör: Antonello Pezzini.

(30) Siseturu tulemustabel, 15a, detsember 2006, lk 21 (http://ec.europa.eu/internal_market/score/docs/score15bis/score15bis_en.pdf) „Break-down of infringement proceedings per sector. Figure 16: 'Environment', 'energy and transport' and 'taxation and customs union' account for half of the infringement proceedings”.

3.8.1 Esimene ühenduse õigusakt, milles saastaja maksab põhimõtte oli õigusakti peamiste eesmärkide hulgas, oli 21. aprilli 2004. aasta keskkonnavastutuse direktiiv 2004/35/EÜ keskkonnanahjustuste ärahoidmise ja kõrvaldamise kohta, millele komitee toetust avaldas⁽³¹⁾, sest kõnealuse direktiivi eesmärk on ennetada kahjusid ja taastada looduse algne seisukord.

3.8.2 2006. aastal vaadati üle mitmed õigusaktid, eesmärgiga parandada, lihtsustada ja tõhustada reguleerivat, õiguslikku ja administratiivset raamistikku. Nende hulgas olid järgmised õigusaktid:

- direktiiv 2002/95/EÜ (nn ohtlike ainete kasutamise piiramise direktiiv), mis keelab ja piirab plii, elavhõbeda, kaadmiumi, kuuevalentse kroomi ja mõnede leegiaeglustite kasutamise elektri- ja elektroonikaseadmetes;
- direktiiv 2002/96/EÜ, tuntud ka kui WEEE direktiiv (elektri- ja elektroonikaseadmete jäätmete kohta), mille eesmärk on takistada ja piirata kasutusest kõrvaldamisele minevate seadmete hulka, seadmete ja nende komponentide taaskasutuse ja ümbertöötlemise kaudu;
- saastuse kompleksset vältimist ja kontrolli käsitlev direktiiv;
- jäätmete raamdirektiiv⁽³²⁾, mis ühendab endas kolm eelmist direktiivi.

3.8.3 Komitee arvates annavad need direktiivid tootjatele suurepärase võimaluse integreerida keskkonnaaspektid pikaajalisse tööstusstrateegiasse ja luua turuvõimalusi toodete ja tootmisprotsesside paranenud keskkonnanäitajate kaudu.

3.8.4 Nagu komitee on oma arvamuses kõnealusel teemal rõhutanud⁽³³⁾, tuleb integreeritud tootepoliitikas pöörata erilist tähelepanu raamdirektiivile 2005/32/EÜ, mis käsitleb raamistiku kehtestamist energiat tarbivate toodete ökodisaini nõuete sätestamiseks, mis puudutab kõiki energiat — elektri- või fossiilenergiat — tarbivaid tooteid ja mille eesmärk on edendada raamistikku, et integreerida keskkonnaaspektid mitme tööstussektori toodete kavandamisse.

3.8.5 Määrusega EÜ/1907/2006, rohkem tuntud kui REACH (kemikaalide registreerimine, hindamine ja autoriseerimine), asendatakse ligikaudu nelikümmend eeskirja, luues ühtse süsteemi kõigi kemikaalide jaoks. Komitee väljendas sellele teemalises arvamuses⁽³⁴⁾ muret määruse keerukuse ja selle tehniliste lisade mahukuse üle.

3.9 Vabatahtlike kokkulepete osas on välja töötatud mitmeid kasulikke vahendeid, alates keskkonnakokkulepetest ja ELi ökomärgisest ning lõpetades ühenduse keskkonnajuhtimis- ja auditeerimissüsteemiga (EMAS). Siia võib lisada veel väljapakutud ettevõtete sotsiaalse vastutuse raamistikud ja sotsiaalselt vastutustundliku territooriumi arendamine.

⁽³¹⁾ EÜT C 241, 7.10.2002, raportöör: Marķa Candelas Sınchez Miguel, ELT C 241, 7.10.2002.

⁽³²⁾ KOM(2005) 667 lõplik.

⁽³³⁾ ELT C 117, 30.4.2004, raportöör: Antonello Pezzini.

⁽³⁴⁾ ELT C 294, 25.11.2005, raportöör: hr Braghin.

3.9.1 **Keskkonnakokkulepete** tegevuskavale, mille komisjon esitas juulis 2002⁽³⁵⁾ ja mille kohta komitee koostas arvamuse⁽³⁶⁾, seati eesmärk tagada „edasise koordineeritud strateegia abil õiguskeskkonna lihtsustumine”, vastavalt Euroopa Ülemkogult Lissabonis saadud ja Stockholmi, Laekeni ja Barcelona tippkohtumistel kinnitust leidnud volitusele, et tagada õiguskindlus ja edendada ettevõtjatele dünaamilist keskkonda.

3.9.2 Lisaks käivitas komisjon juba 1996. aastal vabatahtlikud keskkonnaalased kokkulepped, näiteks ise- ja kaasreguleerimise vahendid, mille eelis on kasutada ära tööstuse tulevikku suunatud lähenemist ja leida probleemidele tõhusaid ning sobivaid lahendusi. Neid vahendeid saab kiiremini rakendada ja need parandavad märkimisväärselt „seadusandlikke meetodeid, muutes need lihtsamaks, paindlikumaks, ELi kodanikele arusaadavamaks ja tuues need kodanikele lähemale”, ning edendavad „vabatahtlike keskkonnaalaste kokkulepete vastuvõtmist ühenduse tasandil”⁽³⁷⁾.

3.9.3 Samuti soovib komitee rõhutada, et „komisjon peaks alati kaaluma, kas soovitud eesmärkide täitmiseks on vaja õigusraamistikku või piisab ise- või kaasregulatsioonist. Komitee arvab, et paljudest võimalustest tuleb valida selline moodus, millega samad eesmärgid saavutatakse võimalikult väikese kulude ja halduskoormusega ning millega tagatakse võimalikult suur läbipaistvus ja huvitatud osapoolte osalemine”⁽³⁸⁾.

3.9.4 ELi ökomärgis, mida ettevõtted saavad vastavalt määrusele (EÜ) 1980/2000 taotleda, et edendada tooteid, mille kahjulik mõju keskkonnale on väiksem kui teistel sama kategooria toodetel, ja anda tarbijatele selge ning teaduslikult tõestatud teave toote kohta, võib olla edu, mida võib kahandada vaid EÜ märgiste ja riiklike täiendavate märgiste üleküllus: „Viide erinevate keskkonnaalaste märgistussüsteemide vastuvõtmisele (sh teiste või omaalgatuslik kinnitus keskkonناسäästlikkuse kohta) tekitab mõningaid kahtlusi seoses vajadusega uute vahendite ja järelevalvesüsteemide järele riiklikul tasandil, et nende paikapidavust kontrollida. Siinkohal tuleks meelde tuletada, et arvamuses uue ökomärgise määruse⁽³⁹⁾ kohta väljendas komitee vastuseisu selle liigse levimisele, sest see tekitab tarbijates segaduse ja võib osutada eksitavaks⁽⁴⁰⁾”.

3.9.5 Komitee väljendas suurt poolehoidu⁽⁴¹⁾ organisatsioonide vabatahtlikule osalemisele Euroopa Liidu keskkonnajuhtimis- ja auditeerimissüsteemis (EMAS), pidades seda „kasulikuks

⁽³⁵⁾ KOM2002/412 lõplik „Komisjoni teatis keskkonnakokkulepete kohta ühenduse tasandil regulatsioonikeskkonna lihtsustamise ja parandamise tegevuskava raames”.

⁽³⁶⁾ ELT C 61, 14.3.2003, raportöör: José Ignacio Gafu Fernındez.

⁽³⁷⁾ ELT C 61, 14.3.2003.

⁽³⁸⁾ Ettevalmistav aramus CESE 562/2007 fin — INT/347 teemal „Masi-naehitussektorit käsitlevate õigusaktide lihtsustamine”, raportöör Edgardo Maria Iozia.

⁽³⁹⁾ Lõige 3.2.4, ELT C 296, 29.9.1997, lk 77.

⁽⁴⁰⁾ Lõige 925/2001, raportöör: Antonello Pezzini.

⁽⁴¹⁾ EMSK arvamused, EÜT C 258, 10.9.1999, raportöör: Antonello Pezzini ja CESE 1160/2006 teemal „Kliimamuutused — kodanikuühiskonna roll”, raportöör Ernst Erik Ehnmark.

vahendiks peamise eesmärgi — jätkusuutlike tootmise ja tarbimise mudelite (säästev areng) saavutamisel”, ja „organisatsioonide tunnustamisel ning ergutamisel, kes teevad rohkem kui õigusaktidega kooskõlaks on vajalik, ning parandavad pidevalt oma keskkonnasäästlikkust”⁽⁴²⁾. Keskkonnajuhtimis- ja auditeerimissüsteemide rakendamise abil uurivad üksikud organisatsioonid ja institutsioonid konkreetseid viise erinevate tegevuste keskkonnamõju mõõtmiseks ja vähendamiseks, näiteks energia- ja materjalikasutus, reisimine auto, rongi või lennukiga⁽⁴³⁾.

3.9.6 Nagu komitee on korduvalt rõhutanud⁽⁴⁴⁾, annab **ettevõtte sotsiaalne vastutus** „olulise panuse ELi Lissaboni tippkohtumisel seatud strateegilise eesmärgi saavutamisse”, ja seda ei saa komitee arvates käsitada eraldi mõistetest sotsiaalselt vastutustundlik territoorium ja tööstuse muutuse territoriaalne juhtimine, „luues ja arendades uusi ettevõtteid, uusi kutseprofile ning rohkem ja parema kvaliteediga töökohti, säilitades ühtlasi Euroopa sotsiaalmudeli⁽⁴⁵⁾ ja keskendudes teadmistepõhisele majandusele” ja ühtsele territoriaalsele lähenemisele, eesmärgiga „parandada keskkonnakaitset majanduslike ja tööstuslike muutuste ajal”⁽⁴⁶⁾. Ajavahemikus 2000–2005 olid ELi kulutused keskkonnakaitsele aastas keskmiselt ligikaudu 1,7 % tööstuse lisandväärtusest⁽⁴⁷⁾.

3.9.7 Keskkonnaaspektide integreerimine Euroopa standardimisprotsessi on mitmes komitee on arvamuses⁽⁴⁸⁾ käsitlust leidnud, milles komitee väljendab „veendumust standardiseerimisprotsessi kiirendamise vajaduse järele, ilma et see samas raskemaks muutuks, tagades seeläbi arengu ja kõrge kvaliteedi siseturu igal tasandil, sh keskkond. Eesmärk on muuta standardimisprotsess tõhusaks ja odavaks ning vähendada bürokraatiat, kohandades eelnevalt liikmesriikide institutsioonide suutlikkust”.

3.9.8 Komitee tuleb meelde vajadust keskkonnaeeskirjade ja mittesiduvate standardite kokkusobivuse järele, mis põhinevad suuremal keskkonnaval teadlikkusel ja kvaliteedil. Peale selle on vaja edendada paindlikumaid käitumisjuhendeid, mis annavad ettevõtetele ja eelkõige VKEdele ökoloogilised standardimisprotsessid.

⁽⁴²⁾ EMSK liikmed on korduvalt soovinud, et komitee peahoones viidaks läbi EMAS sertifitseerimine, nii nagu komisjon on oma hoonete kohta välja pakkunud.

⁽⁴³⁾ ELT C 318, 23.12.2006, „Kliimamuutus kodanikuühiskonna roll”, raportöör Ernst Erik Ehnmark.

⁽⁴⁴⁾ EÜT C 169, 6.7.1992, rohelise raamatu kohta, mis käsitleb ettevõtete sotsiaalse vastutuse Euroopa raamistiku toetamist, raportöörid: Renate Hornung-Draus, Ursula Engelen-Kefer ja Jean-François Hoffelt; ELT C 223, 31.8.2005, teemal „Ettevõtete sotsiaalne vastutus globaliseerunud majanduses. Teabevahendid ja mõõdikud”, raportöör Evelyne Pichenot; ELT C 325, 30.12.2006, teemal „Majanduskasvu ja tööhõivepartnerluse rakendamine, muutes Euroopa ettevõtete sotsiaalse vastutuse eeskujuks”, raportöör Evelyne Pichenot.

⁽⁴⁵⁾ ELT C 185, 8.8.2006, raportöör: Ernst Erik Ehnmark.

⁽⁴⁶⁾ ELT C 318, 23.12.2006, teemal „Tööstuse muutuste territoriaalne juhtimine: sotsiaalpartnerite roll ning konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogrammi panus” (omaalgatuslik arvamus), raportöörid: Antonello Pezzini ja Enrico Gibellieri.

⁽⁴⁷⁾ Tööstuse kogulisandväärtus on praegu 22 % SKTst (71 % teenused, 5 % ehitus ja 2 % põllumajandus), allikas: EUROSTAT.

⁽⁴⁸⁾ 29.11.2001, ELT C 117, 30.4.2004 ja ELT C 74, 23.3.2005, raportöör Antonello Pezzini.

3.9.9 Komitee usub, et on eriti oluline viia kooskõlla **riigihangete juhised** keskkonnakaitse ja jätkusuutlikkuse nõuetega, nii riiklikes ehitustöödes ja kontsessioonides kui ka nn välja-jäetud sektorites.

4. Üldised märkused

4.1 Pidades silmas tihedat seost konkurentsivõime, energeetika ja keskkonnaküsimuste vahel, millel on oluline mõju eelkõige põhi- ja vahesaaduste tööstusele, ja mis nõuavad suurt struktuurilist kohandamist töötlevas tööstuses, arvab komitee, et on vaja arendada igakülgset kooskõlastatud ja integreeritud lähenemist suurele hulgale poliitikatele ja vahenditele, erinevatel tasanditel, mida toetaksid menetluste lihtsustumine ja pidev bürokraatia vähenemine, eelkõige seoses VKEdega.

4.2 Üksikalgatuste ühtsuse tagamiseks, parandades samal ajal nii jätkusuutlikkust kui ka konkurentsivõimet, on komitee arvates vaja järgmist:

- kõigi sidusrühmade tasakaalustatud osalust, eesmärgiga luua stabiilne ja prognoositav reguleeriv raamistik, milles konkurentsivõime, energeetika ja keskkond on võrdselt olulised ja omavahel seotud;
- õiglast tasakaalu standardimise ja reguleerimise ning vabatahtliku isereguleerimise vahel;
- toetusmehhanisme, et edendada struktuurilist kohandamist ja otsingut uute, puhaste ja konkurentsivõimeliste tehnoloogiate järele;
- koolitust ja ümberõpet ettevõtetes, sh nii juhtkonna kui töötajate jaoks, et püüelda jätkusuutlike tööstuse muutuste poole, mis loovad uusi töökohti ja uut konkurentsipotentiaali;
- regulatiivsete ja vabatahtlike vahendite ja meetmete süstemaatilist *ex ante* ja *ex-post* mõjuhinnaangut, et tagada ühtsus, tõhusus ja jätkusuutlikkus;
- tarbijate, tootjate ja turustajate suurem osalus, nii alguses tootearenduse faasis kui ka lõppetapis — järelevalves ja korrektse rakendamise ning nõuete täitmise kontrollis;
- Euroopa ühtse turu kaitse, et võimaldada ELi siseselt kui rahvusvaheliselt tõeliselt võrdsed konkurentsitingimused, sealhulgas keskkonnaval standardite aspektist.

4.3 Meetmed, mille kaudu integreerida tööstustegevusse keskkonnaval aspekt, on andnud olulisi tulemusi, võimaldades ELi töötleva tööstusel vähendada ajaperioodil 1985–2000 süsinikdioksiidi heitgaase rohkem kui 11 %, samal ajal kui tootmine sektoris kasvas 31 %⁽⁴⁹⁾. Lisaks on toimunud tootmise täielik lahtisidestamine happegaaside ja osooni eelaste heitkogustest ja osaline lahtisidestamine energiakasutusest ja toorainetest.

⁽⁴⁹⁾ EIPRO, Euroopa Komisjon, Teadusuuringute Ühiskeskus (TÜK), mai 2006.

4.4 Komitee on veendunud, et keskkonnakaitse võib pakkuda uusi võimalusi dialoogiks sotsiaalpartnerite ja kodanikuühiskonna vahel, nii sektorivahelisel kui ka sektoritasandil, eesmärgiga käivitada jätkusuutlikud tööstuse muutuste protsessid.

4.5 Selle asemel et otsida abi sertifikaatide vahetamisest, ilma et tegelikud probleemid lahenduse leiaksid, tuleb eraldada rohkem vahendeid teadusuuringutele ja uute (toodete) väljaarendamisele, mis probleemidel tekkida ei lasegi, säilitades seejuures praegused tootmis- ja tööhöivetasemed.

4.5.1 Komitee usub, et toetudes pikaajalisele perspektiivile ja rakendusplaanile, et leida lahendusi keskkonnavalastele väljakutsetele, on võimalik, nagu Euroopa sõepõletamisplatvormi puhul, kohandada ja kooskõlastada olemasolevaid vahendeid ja ressursse, et kasutada parimal võimalikul viisil ära juurdepääs teaduslikule pädevusele ja tehnoloogilisele oskustabele.

4.5.2 Riiklikud õigusaktid, millega võetakse üle Euroopa direktiivid ja määrused, peaksid pakkuma erinevaid stiimuleid, et tootekujunduses edendada uut lähenemisviisi, mis võimaldaks tõhustada nende toodete ringlussevõttu.

4.6 Konkurentsivõime, energeetika ja keskkonnapoliitika on omavahel tihedalt seotud ja neil on oluline mõju eelkõige põhi- ja vahesaadusi tootvatele tööstustele.

4.7 Toetus jätkusuutlikule tööstusele saavutatakse kõigi sidusrühmade tasakaalustatud osaluse kaudu, mille eesmärk on luua stabiilne ja prognoositav reguleeriv raamistik, milles konkurentsivõime, energeetika ja keskkond on võrdselt olulised ja omavahel seotud. Käsitleda tuleks järgmisi teemasid:

- parema õigusliku reguleerimise põhimõtete konkreetne jõustamine;
- kliimamuutused, eelkõige CO₂ heitkogustega kauplemise skeem;
- algatused, et edendada energiatõhusust ja taastuivaid energiaallikaid;
- energiaturgude, eelkõige elektrituru toimimine;
- jätmete vältimise ja ringlussevõtu temaatilise strateegia jõustamine;

Brüssel, 12. detsember 2007.

- loodusvarade kasutustõhususe suurendamine ning keskkonna- ja muude innovaatiliste tehnoloogiate kasutuselevõtmine.

4.8 Keskkonnapoliitika meetmete puhul, mis puudutavad „kohalikke avalikke teenuseid”, nagu õhukvaliteet ja linnapargid, on selge, et muutused keskkonna kvaliteedis mõjutavad märkimisväärselt eluasemekulusid, tööhöivet, vähem rikaste ühiskonnaklasside osalust keskkonnakaitstes ja lõpuks ka nende suutlikkust rakendada energia säästmiseks tõhususnorme.

4.8.1 Tööhöive küsimus: kui üleliigsed töökohad asendatakse enamasti töökohtadega, mis loouakse avalikus ja erasektoris, siis kolmandas sektoris on vaja suuremahulisi koolitusprogramme, et kutseprofiile kohandada keskkonnavalase lähenemisviisiga, mida toetab Euroopa jätkusuutliku liikuvuse strateegia.

4.9 Selleks et tugevdada keskkonnakaitse meetmete tõhusust ja positiivset mõju, usub komitee, et ühenduse koordineeritud tegevustes on oluline tagada rahvusvaheline mõõde. On oluline, et Euroopa tagaks maksimaalse üldise kohustuse ja keskkonnakaitse nõuete täitmise, viies läbirääkimiste tulemusel sõlmitud lepingutesse sisse asjakohased keskkonnavalased sätted. Eelkõige tuleks rahvusvahelise kaubanduse eeskirjades arvestada mitte ainult sotsiaalset, vaid ka ökoloogilist dumpingut⁽⁵⁰⁾, ja edendada keskkonnavalase tehnoloogia siirdamist ja ökoinnovatsiooni rakendamist kogu maailmas⁽⁵¹⁾.

4.10 Sellega seoses tuleks edendada ja toetada algatusi, et panna paika ambitsioonikad, aga teostatavad rakenduskavad, et arendada rahvusvahelisi sektoripõhiseid energiatõhususe ja kahjulike ainete heitkoguste vähendamise võrdlusuuringuid, mis põhinevad parimal olemasoleval tehnoloogial (BAT⁽⁵²⁾).

4.11 Koos teiste tööstusriikide ja peamiste tärkava majandusega riikidega, eelkõige Hiina ja Indiaga, tuleb Euroopa Liidul jätkuvalt otsida uusi teid, mis viiksid kõik riigid säästva arengu suunas. See võib tähendada ühenduse arengupoliitika ümberkujundamist⁽⁵³⁾.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee

president

Dimitris DIMITRIADIS

⁽⁵⁰⁾ Roheline raamat laevade parema lammutamise kohta, KOM(2007) 269 lõplik, 22.5.2007.

⁽⁵¹⁾ Nõukogu 28. juuni 2007. aasta järeldused seoses uue tõuke andmisega ELi keskkonnapoliitikale.

⁽⁵²⁾ BAT = Best Available Technologies.

⁽⁵³⁾ Jätkusuutliku arengu ekspertisid (SIA = Sustainability Impact Assessments) majanduspartnerluse lepingute läbirääkimiste raames AKV riikidega (ettevalmistav arvamus REX/189 — ELT C 65, 17.3.2006, raportöör: Antonello Pezzini, kaasraportöör: Gérard Dantin).